

Umeå tingsrätt
Miljödomstolen
Box 138
901 04 Umeå

UMEÅ TINGSRÄTT
Miljödomstolen

Ink 2008-06-19

Akt. M 4903/04
Aktbil. 53

Stockholm 2008-06-18

Mål: M 4903-04, Ragn-Sells Avfallsbehandling

I egenskap av ombud för Ragn-Sells Avfallsbehandling AB (Bolaget) får jag med anledning av aktbilagorna 46-48 inkomma med yttrande i provotidsmålet.

Synpunkter från Robertsfors kommun, Länsstyrelsen Västerbotten och Fiskeriverket

Länsstyrelsen har efterlyst en komplettering av provotidsredovisningen avseende provtagningar av det vatten som släpps ut från dammar och provtagningar av dagvatten som avleds från markytor inom anläggningen, inklusive flödesmätningar.

Av förbiseende redovisades inte provtagningarna av vatten från renvattendamm och dagvatten som avleds från markytor inom anläggningen i provotidsredovisningen.

Sammanställning av provtagningar av vatten i renvattendamm redovisas i bilaga 1. Detta vatten består av uppsamlat dagvatten och vatten från deponidamm som renas i anläggningens reningsanläggning och därefter förs till renvattendammen. Vatten från renvattendammen används därefter i behandlingsprocessen och endast begränsade mängder behandlat renvatten har avletts till recipient (se nedan). Ett processchema för vattenhanteringen bifogas i bilaga 2.

I bilaga 3 redovisas även en sammanställning av provtagning som har skett av det vatten som släpps från diken inne från anläggningen till omgivningen. De ytor som avbördar mot dessa

diken har inte tagits i anspråk för avfallshantering. När ytorna tas i anspråk för avfallshantering avleds de till reningsverket och därefter till renvattendammen (jfr bilaga 2).

Bilaga 4 visar de mängder vatten som har släppts från renvattendammen till omgivningen.

Bolaget har även genomfört provtagningar för att säkerställa att lakvattendammen är tät. Provtagningarna bekräftar att så är fallet. Detta är inte en del av provotiden utan är en del av Bolagets egenkontroll för att säkerställa anläggningen hålls i gott skick.

Sammanfattningsvis framgår att föroreningshalterna i det behandlade vattnet som leds till omgivningen är mycket låga och att mängden vatten som leds till recipient är begränsad. Redan mot denna bakgrund kan det konstateras att anläggningens påverkan på omgivningen är mycket ringa.

Länsstyrelsen anser att slutliga utsläppsvillkor från dammar och dagvattenytor inte kan fastställas i nuläget eftersom underlaget är för osäkert. Länsstyrelsen föreslår därför att provotiden förlängs ytterligare två år till hösten 2010 och att utredningar fortsätter i nära samarbete med tillsynsmyndigheten.

Bolaget har förståelse för länsstyrelsens synpunkter. Mängden vatten som har behövt behandlas och avledas till omgivningen är begränsad och det är i viss mån osäkert hur långt reningsprocessen kan bedrivas.

Även Fiskeriverket och Robertsfors kommun ger uttryck för en viss osäkerhet om vilka slutsatser som kan dras utifrån genomförda recipientutredningar, även om de inte formellt sett motsätter sig att provotiden avslutas och slutliga villkor fastställs.

Bolaget anser att det är klarlagt att den aktuella verksamhetens påverkan på omgivningen har varit mycket begränsad, men föreslår ändå att provotiden förlängs i enlighet med länsstyrelsens yrkande (se vidare nedan under Målets fortsatta handläggning).

Synpunkter från Urban Zingmark

Urban Zingmark har alltsedan den aktuella verksamheten etablerades försökt att stoppa verksamheten på olika sätt, se bl.a. bifogat beslut från Länsstyrelsen Västerbotten med anledning av begäran om omedelbart förbud, bilaga 5. De synpunkter som har framförts nu och tidigare är inte av betydelse för provotidsmålet i och för sig, men då Bolagets trovärdighet ifrågasätts finns ändå skäl att kort bemöta de uppgifter som lämnas av Urban Zingmark.

Urban Zingmark äger en obebyggd skogsfastighet Selberg 1:1 i Robertsfors kommun. Det är inte riktigt att fastigheten gränsar direkt mot aktuell anläggning eller fastighet. Det framgår inte

heller hur Urban Zingmark skulle vara berörd av verksamheten på sådant sätt att han kan betraktas som sakägare i målet.

Urban Zingmark, och dennes ombud, gör i denna skrivelse och i andra sammanhang gällande att Bolaget har brutit mot tillståndsvillkor (se bl.a. aktbilaga 51 s. 5 st 3). Det finns inte fog för detta (se närmare nedan). Det kan i detta sammanhang finnas skäl att erinra Urban Zingmark, och dennes ombud, att en viss försiktighet bör iaktas när sådana påståenden framförs utan grund.

Urban Zingmark gör genom sitt ombud gällande (aktbilaga 51 s. 2 st. 1) att provotidsredovisningen har inlämnats för sent. I denna del påstås att provotidsutredningen skulle inlämnas till tillståndsmyndigheten två år efter domen. Det är inte riktigt.

Av domen s. 5 framgår att "Sökanden skall senast två år efter det att behandlingsverksamheten har påbörjats till tillståndsmyndigheten inkomma med redovisning av resultatet av utredningarna samt förslag till slutliga villkor." Behandlingsverksamheten påbörjades i augusti 2006. Tidpunkten är således inte, såsom ombudet framför, knuten till domsdatum utan till behandlingsverksamhetens påbörjande.

Det har i ett annat sammanhang angetts att behandlings- och deponeringsverksamheten påbörjades i februari 2006, men detta byggde på en missuppfattning av undertecknad. Mellanlagring av massor skedde före augusti 2006 men det skedde enligt en tidigare separat angiven anmälan till tillsynsmyndigheten från 2005.

Urban Zingmark gör genom sitt ombud gällande (aktbilaga 51 s. 2 st. 3) att omgivningsutredningen, i strid med domen, inte har påbörjats innan den tillståndsgivna verksamheten påbörjades. Detta är inte riktigt.

Ytvattenprovtagning och grundvattenprovtagning skedde i juni och augusti 2006 (se SWECO VIAK Slutrapport 2008-01-11, avsnitt 3.1 och 3.2). Av SWECO VIAK:s rapport framgår även att det skett en recientprovtagning under år 2005 (avsnitt 4.1.4), samt att Hushållningssällskapet har genomfört elfiske och bottenfaunaundersökningar under såväl år 2005 som 2006.

Urban Zingmark gör genom sitt ombud gällande att provtagning inte har skett i enlighet med kontrollprogram. Även om detta inte är en fråga för provotidsredovisningen så framgår klart av redovisat material att en omfattande provtagning har skett. Att den i början av provtagningsperioden inte omfattade vissa parametrar berodde på att avfall med denna typ av föroreningar inte hade mottagits vid anläggningen vid den tidpunkten. Det bedömdes således som meningslöst att då kontrollera dessa parametrar. Längre fram när avfall med olika typer av föroreningar har tagits emot har samtliga parametrar kontrollerats.

När det gäller påståenden om att utredning inte har skett av vatten som släpps från dammar och ej heller dagvatten som släpps från markytor, liksom att flödesmätningar inte har genomförts, har detta besvarats ovan.

Urban Zingmark gör gällande att vattendelaren inom anläggningen är av stor betydelse och vänder sig mot att Bolaget helt har inriktat sig på att beskriva hur anläggningen påverkar omgivningen såvitt avser de förhållanden som finns norr om anläggningen. Förklaringen till detta är enkel. Även om det finns en vattendelare så samlas allt vatten in från ianspråktaga asfalterade ytor, oavsett vilken sida om vattendelaren som de befinner sig på. Vattnet avleds därefter för behandling i reningsverket och förs sedan till renvattendammen som avleds åt norr (om inte renvattnet istället används i behandlingsprocessen).

Beträffande Urban Zingmarks påståenden om eventuell påverkan på fisk och bottenfauna i Granån och Selet (aktbilaga 51 s. 4) så kan det bara konstateras att det med hänsyn till den begränsade mängd vatten som har förts från anläggningen och de låga halter föroreningar som har förekommit inte kan ha haft någon inverkan på omgivningen. Det föreligger således inte någon osäkerhet i denna del.

Urban Zingmark ifrågasätter även provotidsutredningens slutsats att grundvatteninfluenzen beror på den av Robertsfors kommun tidigare bedriva deponeringsverksamheten och inte på den nu aktuella verksamheten. Detta skulle Urban Zingmarks uppfattning bygga på "mer eller mindre lösa antaganden". Det är inte riktigt.

Behandling sker inom täta ytor och vattnet från dessa ytor avleds till anläggningens reningsverk och därefter till renvattendammen. Deponering sker på en tät botten som är anlagd i enlighet med deponeringsförordningens krav. Lakvatten från deponin avleds till lakvattendamm och därefter till anläggningens reningsverk och sedan till renvattendammen. Från renvattendammen har begränsade mängder renvatten avletts till omgivningen och detta vatten har haft mycket låga föroreningshalter. Bolaget har även kontrollerat att lakvattendammen är tät. Påverkan på omgivningen när det gäller vattenfrågor är därför mycket begränsad.

Urban Zingmark har även låtit en konsult på WSP upprätta en promemoria benämnd Kommentarer till provotidsredovisningen, miljörapporterna och förslag till slutliga villkor (daterad 2008-05-09).

Samma konsult har tidigare anlitats av Bolaget och utförde 2006-03-01 en teknisk beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning avseende underlag för ansökan om underlag för dispens enligt deponeringsförordningen 15 a § för den aktuella deponin. Konsulten anlätades för att ta fram underlag till en prövning enligt 15 a § deponeringsförordningen, där en dispens kan meddelas

av tillsynsmyndigheten från de gränsvärden som fastställs i deponeringsförordningen och i Naturvårdsverkets föreskrifter (2004:10) om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall. För att dispens till högre gränsvärden ska kunna meddelas krävs enligt 35 c § Naturvårdsverkets föreskrifter 2004:10 att det inte medför någon ytterligare risk för människors hälsa eller miljön. Vid denna bedömning skall hänsyn tas till deponins beskaffenhet och lokalisering.

Konsulten ifråga utförde på uppdrag av Bolaget en sådan bedömning som, enligt 35 c § Naturvårdsverkets föreskrifter, erfordras för att ansöka om dispens.

Konsulten konstaterade i denna utredning att det fanns grund för att meddela dispens. Konsulten konstaterade att deponins lokalisering inte ligger i nära anslutning till bebyggda områden. Påverkan på omgivningen kunde endast ske genom påverkan från lakvatten, men att lakvattenbildningen från dessa deponier är så liten att mängden kan dunsta av i lakvattendammen och inte således transporteras vidare till lakvattenbehandlingen. Konsulten konstaterade vidare att "De föroreningar som deponeras kommer att vara fastlagda i de deponerade massorna och drivkraften för en uttransport dvs. lakvattenbildning är liten." Avslutningsvis konstaterade konsulten att deponering av massor på det redovisade sättet inte bedömdes öka hälsoriskerna, eller risk för spridning i miljön. Lokaliseringen av deponin till den aktuella platsen innebar enligt konsulten minsta intrång för människors hälsa och miljön.

Bolaget ansåg, även om den rapporten visade att dispens kunde meddelas, att materialet var av låg kvalitet och valde därför att inte använda materialet och inte heller att anlita konsulten mer.

Konsulten har nu valt att istället företräda en part som uppenbarligen har motstående intressen i förhållande till Bolaget rörande den aktuella deponin. Mot bakgrund av konsultens tidigare bedömningar kan trovärdigheten i de slutsatser han nu drar ifrågasättas.

De synpunkter som konsulten framför har i stora delar redan bemötts ovan och andra påståenden har överhuvudtaget inte med provotidsfrågorna att göra. Nedan påpekas endast några ytterligare felaktigheter i rapporten.

Den schematiska bilden i figur 3 (s. 3 i WSP:s rapport) är inte överensstämmelse med hur anläggningen är byggd. Beskrivningen som anges under figuren är inte heller riktig, se istället bilaga 2.

Figur 4 (s. 4 i WSP:s rapport) är inte i överensstämmelse med verkligheten. Allt vatten från ytor där det bedrivs verksamhet leds till reningsanläggning. Icke ianspråktaga ytor leds direkt till recipient.

I WSP:s rapport utgår man ifrån att provtagningspunkt Y2 är det vatten som släpps till omgivningen. Det är inte riktigt. Riktiga värden framgår av bilaga 1.

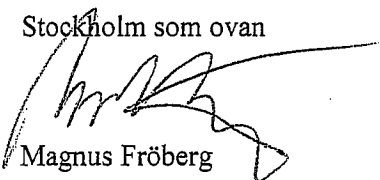
Konsulten har fel i samtliga punkter som anges under sammanfattade slutsatser på s. 10.

Målets fortsatta handläggning

Bolaget föreslår att miljödomstolen nu förlänger provotiden ytterligare två år, till november 2010, så att ytterligare erfarenhet erhålls när det gäller möjligheten att rena uppsamlat lak- och dagvatten för fastställandet av relevanta slutliga villkor.

Det finns inte anledning att fortsätta skriftväxlingen mellan Bolaget och Urban Zingmark (och dennes konsulter). Den typen av påståenden som framförs får hanteras i annat forum, på samma sätt som Bolaget överväger att hantera sina synpunkter i dessa delar i andra forum.

Stockholm som ovan

Magnus Fröberg

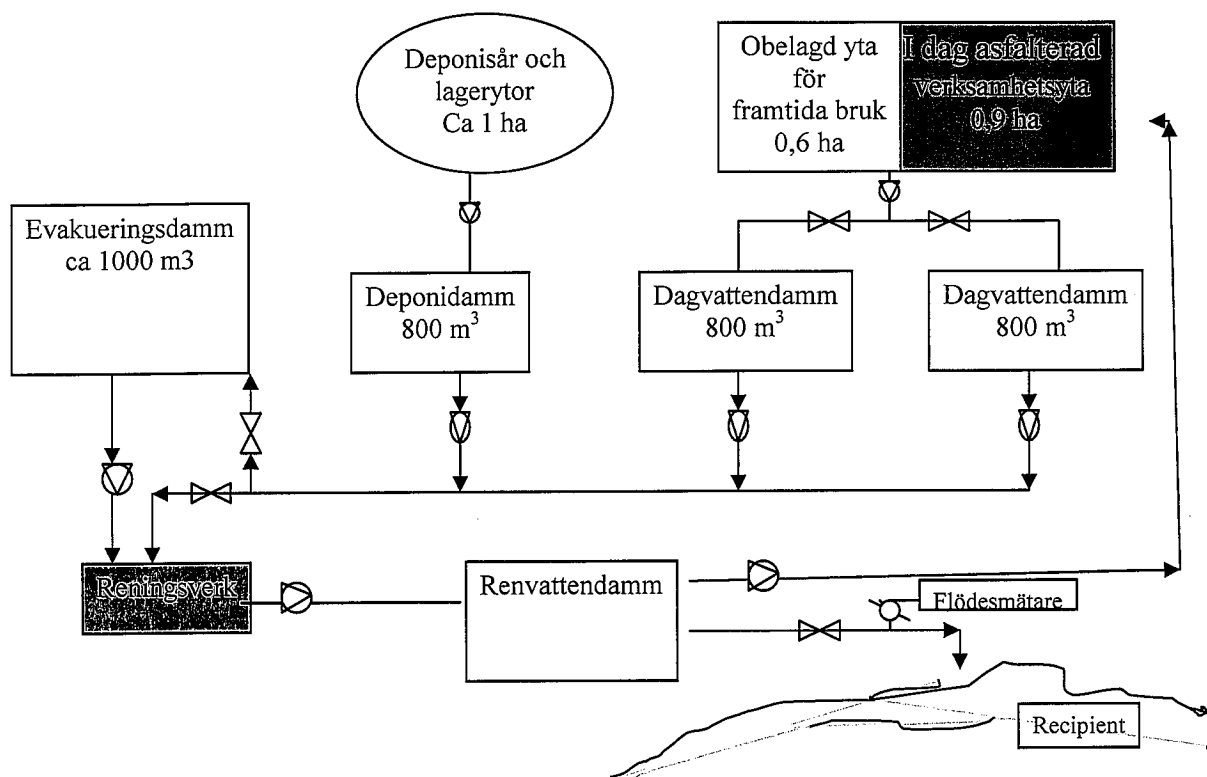
Advokat

Bilaga 1

Sammanställning, prover från renvattendamm

		Damm 2 Ren	Damm 2 Ren	Damm 2 Ren	Damm 2 Ren	Damm 2 Ren	Damm 2 Ren
Ämne	Riktvärden	071126	071114	070830	071217	070725	060821
TOC (totalt org kol)	500 mg/l	12		14			
Olja, som oljeindex	10 mg/l	<0,1		<0,1			
Suspenderade ämnen	10 mg/l	<5,0					
Arsenik	15 µg/l	7,5	15	15	7,9	3,2	1,8
Kadmium	3 µg/l	2,0	1,6	<0,12	2,2	<0,1	0,1
Kobolt	60 µg/l	0,95	2,8	2,0	9,3	1,0	2,3
Krom	60 µg/l	5,5		3,8			5,0
Koppar	50 µg/l	10	13	6,7	11	9,1	7,6
Kvicksilver	1 µg/l	0,17		<0,13			
Nickel	50 µg/l	14	18	6,3	25	10	8,0
Bly	15 µg/l	0,8	4,7	<1,2	1,9	0,5	1,3
Zink	200 µg/l	72	110	13	210	16	12
Pentaklorfenol	50 µg/l	<0,06		<0,1			
PCB totalt	0,1 µg/l	<0,02		<0,02			
PAH cancerogena	0,5 µg/l	<0,1		<0,1			
PAH övriga	100 µg/l	<1,0		<1,0			

Fagerliden vattenbehandling

Bilaga 3

***Sammanställning, utgående vatten från diken inom området
men utanför ianspråktaget område***

		Övre Väg Trumma	Övre Väg Trumma	Övre Väg Trumma	Övre Väg Trumma
Ämne	Riktvärden	071126	070516	060828	060505
TOC (totalt org kol)	500 mg/l	18			
Olja, som oljeindex	10 mg/l	<0,1			
Suspenderande ämnen	10 mg/l	37		17	29
Arsenik	15 µg/l	4,2	6,5	9,8	2,8
Kadmium	3 µg/l	0,35	<0,1	0,13	0,07
Kobolt	60 µg/l	1,2	1,0	4,1	7,1
Krom	60 µg/l	5,7		4,5	4,0
Koppar	50 µg/l	4,3	5,4	6,8	4,3
Kvikksilver	1 µg/l	<0,1			
Nickel	50 µg/l	18	5,1	11	15
Bly	15 µg/l	0,4	1,4	0,8	0,6
Zink	200 µg/l	32	7,4	<5,0	9
Pentaklorfenol	50 µg/l	<0,02			
PCB totalt	0,1 µg/l	<0,02			
PAH cancerogena	0,5 µg/l	<0,1			
PAH övriga	100 µg/l	<1,0			

Bilaga 4

Sammanställning utgående vatten från anläggning

Vatten från renvattendamm 2007(m3)											
Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
			450	550			300	700		700	

Vatten från renvattendamm 2006(m3)											
Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
								600			250

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 5

Beslut

Datum
2007-04-27

Ärendebeteckning
555-4168-2007
Arkivbeteckning

1(3)

Delgivningskvitto

Urban Zingmark
Skogsvägen 9 A
183 56 TÄBY

Begäran om förbud mot fortsatt verksamhet vid Fagerlidens deponi- och behandlingsanläggning vid fastigheten Edfastmark 7:242

Robertsfors kommun

(1 bilaga)

Beslut

Länsstyrelsen avslår Ert yrkande om förbud mot fortsatt verksamhet vid Fagerlidens deponi- och behandlingsanläggning, Robertsfors kommun.

Motivering

Länsstyrelsen prövar ärendet utifrån förutsättningen att Ni begärt att verksamheten vid anläggningen ska förbjudas omedelbart.

Miljödomstolen beslutade 2005-09-29, mål nr M4903-04, att lämna Ragn-Sells Avfallsbehandlig AB tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken, att på fastigheten Edfastmark 7:242 i Robertsfors kommun uppföra och driva anläggning för behandlig och deponering av farligt avfall. Av domskälen framgår att domstolen som prövningsmyndighet har godtagit samrådsförfarandet.

Länsstyrelsen har som tillsynsmyndighet genomfört tre inspektioner av verksamheten under 2006 (4 maj, 25 augusti och 19 oktober). Vid tillsynsbesöken har efterlevnaden av gällande tillstånd och dess villkor kontrollerats. Detta har resulterat i konkreta åtgärder från tillsynsmyndigheten vad gäller inspektionsrapporter och förelägganden m.m. för att villkoren i tillståndsbeslutet ska efterlevas. Länsstyrelsen bedömer att det inte har förekommit sådana brister som föranleder ett förbud mot den pågående verksamheten enligt 26 kap. 9 § miljöbalken. Det finns inte heller anledning att med stöd av de nedan nämnda bestämmelserna i 24 kap. miljöbalken ansöka om återkallelse av tillståndet. Med hänvisning till vad som anförs ovan kan Er begäran om att verksamheten vid anläggningen ska stoppas därför inte bifallas.

Länsstyrelsen kommer naturligtvis även fortsättningsvis att inom ramen för sitt tillsynsansvar enligt 26 kap. miljöbalken att vidta erforderliga åtgärder för att verksamhetsutövaren ska efterleva tillståndet och där i föreskrivna villkor.

Redogörelse för ärendet

Till Länsstyrelsen inkom 2007-03-19 en skrivelse från Er med en begäran om att omedelbart stoppa Fagerlidens deponi- och behandlingsanläggning och att detta bör kombineras med åtgärder för att minimera skadorna av den verksamhet som redan bedrivits.

Ni anför bl.a. att Ragn-Sells vid samrådsförfarandet har brustit vad gäller information till berörda markägare om påverkan från anläggningen på miljön. Ni hänvisar i Er skrivelse med bilaga till de brister vid anläggningen som Länsstyrelsen konstaterat vid inspektioner samt Länsstyrelsens föreläggande om åtgärder. Ni anser att kända förhållanden utgör grund för att begära ett omedelbart stopp av anläggningen.

Gällande bestämmelser

Enligt 26 kap 9 § miljöbalken (1998:808) får en tillsynsmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som meddelats med stöd av balken ska efterlevas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas. Förelägganden och förbud får inte begränsa ett beslut eller en dom om tillstånd i ett ansökningsmål som har rättskraft enligt 24 kap. 1 §. Ett tillståndsbeslut eller en tillståndsdom hindrar dock inte en tillsynsmyndighet från att meddela sådana brådskande förelägganden eller förbud som är nödvändiga för att undvika att ohälsa eller allvarlig skada på miljön uppkommer.

Om en dom eller ett beslut som har meddelats i ett ansökningsmål enligt 21 kap. 1 § miljöbalken och domen eller beslutet har vunnit laga kraft, gäller tillståndet enligt 24 kap. 1 § i den nämnda balken mot alla, såvitt avser frågor som har prövats i domen.

En tillståndsmyndighet får enligt 24 kap. 3 § miljöbalken under vissa särskilt angivna förutsättningar återkalla ett tillstånd. En sådan omständighet kan vara om det till följd av verksamheten har uppkommit någon olägenhet av väsentlig betydelse som inte förutsågs när verksamheten tilläts. En ansökan om sådan prövning får enligt 24 kap. 7 § göras hos miljödomstolen av bl. a. länsstyrelsen.

Hur detta beslut kan överklagas, se bilaga.

Lennart Mattsson

Johanna Melin

Bilaga

Hur man överklagar till Umeå tingsrätt Miljödomstolen

Kopia till:

Ragn-Sells Avfallsbehandling AB, 903 47 Umeå

Miljö- och byggkontoret Robertsfors kommun, 915 81 Robertsfors

Sara S, Tomas J, Lennart M, Johanna M